

# ДОКЛАД

## ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩНАТА ПРОГРАМА ПРИ НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПОЛКОВНИК СТОЯН ЕДРЕВ 1895 г.“, С. РАДЮВЕНЕ, ОБЛ. ЛОВЕЧ ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.01.2023 г. ДО 31.12.2023 г.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност през 2023 година е съобразена с изискванията на чл. 26 А, ал.2 от Закона за Народните читалища. Съгласно ЗНЧ, народно читалище „Полковник Стоян Едрев 1895 г.“ е традиционно самоуправляваща се българска културно-просветна институция, чиято цел е обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на село Радювене.

Родното читалище е мястото, което съчетава културни ценности, талант и изкуство, създавано и разпространявано от хората самодейци, които отдават време и сили за възраждане и поддържане на стари традиции характерни за региона.

Читалището е притегателен център за населението, като единствена културна институция, в която се организират чествания и събития и е средище за осъществяване на социални контакти.

За осъществяване на своите цели и задачи читалищното настоятелство, проверителната комисия и секретаря в читалището работят върху следните дейности:

- Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност
- Запазване и разпространяване на обичаите и традициите ни

- Възпитание и утвърждаване на националното самосъзнание
- Осигуряване на достъп до информация

## ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Основните приоритети на настоятелството и секретаря през 2023 г. бяха насочени към обогатяване на културния живот в селото и удовлетворяване потребностите на населението чрез:

- Съхранение и развитие на обичаите и традициите на българския фолклор и любителското творчество
- Поддържане на библиотечната дейност
- Поддържане на читалищната сграда в добро състояние
- Целесъобразно използване на финансовите средства
- Организиране на дейности по изпълнение на заложените в културния календар изяви

През 2023 г. са проведени 5 броя работни заседания на настоятелството и едно общо годишно-отчетно събрание.

Организационната дейност на читалищното ръководство изпълнявана чрез читалищния секретар изготви и внесе в изискваните от закона срокове следните документи

- ✓ Пред Община Ловеч – Отчетна документация за цялостната читалищна дейност за 2022 година; Текущи месечни отчети за получената и изразходваната държавна субсидия за 2023 година; План-програма за цялостната читалищна дейност за 2024 година.

- ✓ Пред Агенция по Вписвания – Декларация и нулев отчет за извършена стопанска и търговска дейност, заедно със съответните формуляри по образец.
- ✓ Пред НСИ – Статистически отчет за 2022 година.
- ✓ Пред Министерство на Културата, чрез РБ „Проф. Беню Цонев“ – гр. Ловеч – Информационна карта за библиотечната дейност при „Полк. Стоян Едрев – 1895 г.“ за 2022 година.
- ✓ Пред Министерство на Културата, чрез Рекиц – гр. Ловеч – Информационна карта за читалищната дейност за 2022 година.
- ✓ Пред НАП – офис Ловеч – Ежемесечни данни по осигурителни декларации по Образец № 1 и Образец № 6 във връзка с Трудово-осигурителното законодателство.

## РАЗВИТИЕ НА БИБЛИОТЕЧНАТА ДЕЙНОСТ

Неразделна част от читалището е неговата библиотека. Тя е общодостъпна и нейните основни цели са:

- Поддържане и обогатяване на библиотечния фонд
- Подобряване работата с читателите – организиране на мероприятия за честване на исторически събития и личности
- Редовни сбирки на клубовете към библиотеката „Език свещен“ и „Публични личности“
- Среци с писатели и поети

Библиотечната дейност е една от основните организации на читалището. В библиотеката се събират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Изготвят се и се поддържат информационни табла за отбелязване на бележити дати и събития през годината.

Библиотеката разполага с 3 237 единици към края на 2023 г. През годината имаме дарени: 2 броя книги от сестри Сълеви, 2 броя книги от Г-жа Нели Виткова и 3 броя книги от Г-н Васил Колев и 19 броя лични книги от г-жа Албена Йончева-служител в РБ „Беню Цонев“ гр.Ловеч. Читалището разполага и с месечен абонамент за вестник „Жарава“. Към библиотеката имаме основани два клуба – „Език свещен“ с литератор Г-жа Емилия Вълкова и „Публични личности – политици, актьори, музиканти“ с ръководител Г-жа Виолета Мойнова.

През 2023 г. осъществихме две среци с писатели и поети – Г-жа Нели Виткова и Г-н Васил Колев.

## РАЗВИТИЕ И ПОДПОМАГАНЕ НА ЛЮБИТЕЛСКОТО НАРОДНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество. Тази дейност цели запазване на традиционните ценности на българския народ, съхранение и популяризиране на обичаите и традициите. С изявите на самодейния състав „Китка“ се работи за развитие и обогатяване на културния живот в нашето населено място, както и популяризиране на автентичния ни фолклор. С любителските си изяви те представят както читалището, така и таланта си на местни, общински, регионални и национални фолклорни фестивали и събори.

Читалището е мост между миналото и настоящето и дава възможност за приемственост сред подрастващото поколение в пресъздаване на обичаи и традиции – „Дойлада – напяване на пръстените“, „Лазаруване“, „Коледуване“.

## ОСЪЩЕСТВЕНИ КУЛТУРНО-МАСОВИ ДЕЙНОСТИ

1. **07.01.2023** – Всяка година част от читалищните членове с жители на с. Радювене, гр. Угърчин и съседни села отдаваме почит на загиналите антифашисти в местността „Ялията“.

2. **14.01.2023** – На заскрежения площад пред читалището и селската чешма бе възстановен традиционния за селото ни обичай „Дойлада – напяване на пръстените“. Всички участници в „Ладуването“ - самодейките, млади девойки и ергени от селото облечени в автентични носии колективно гадаеха за предстояща женитба. Този хубав обичай показва, че българския дух е жив, запазвайки традициите.

3. **21.01.2023** – Организирано общоселско тържество в ресторант „Китка“ по случай „Бабинден“ с пресъздаване на обичая „Поливане на бабата“, в които се засвидетелстват почит и уважение към възрастните жени, които са „бабували“. По този повод бе поздравена и акушерката Г-жа Татяна Минкова с поздравителен адрес и цветя от читалищното ръководство, а с весели народни песни от самодейците, повдигнахме настроението на празнуващите.

4. **01.02.2023** – Ден на лозаря. В домът на сем. Йорданка и Илия Илиеви, облечени в автентични радювенски носии бе ритуално зарязано лозето. На общоселско тържество с песни за виното и хумористичен скеч от самодейците бе отбелязан любимия за много хора празник „Трифон Зарезан“.

5. **17.02.2023** – Тържествено честване на 150 г. от гибелта на Васил Левски в читалището. Със стихове и възрожденски песни отдадохме почит на най-великия син на България.

6. **18.02.2023** – Част от самодейците поднесоха венци и цветя на паметника на Васил Левски в гр. Ловеч

7. **01.03.2023** – Баба Марта и Ден на Самодееца. В читалището посрещнахме Баба Марта облечена в радювенска автентична носия с хурка и кошница в ръце, която закичи всички присъстващи с ръчно изработени мартенички от Г-жа Татяна Минкова. Под съпровода на музикалния ръководител Кина Илиева самодейците пяха любимите ни песни.

8. **03.03.2023** – Тържествено честване на Националния празник с литературно-музикална програма. Със слово от председателя на читалището, стихове в духът на празника и възрожденски песни отбелязахме 145 г. от освобождението на България.

9. **08.03.2023** – Международен ден на жената. Със стихове и песни за жената и майката, цветя и поздравителни картички бяха поздравени всички дами в читалището, а вечерта празника беше отбелязан с общоселско тържество в ресторант „Китка“.

10. **22.03.2023** – Дългоочакваната пролет посрещнахме с весело настроение, песни и стихове за пролетта.

11. **07.04.2022** – Световен ден на здравето. В този ден отдаваме почит на всички здравни работници – лекари, медицински сестри, санитарни, които със своя неуморен труд се грижат за нашето здраве. На сбирката присъстваха медицински сестри от селото. Те бяха поздравени с много цветя, поздравителни картички, стихове и песни.

12. **08.04.2023** – Лазаровден. По стара българска традиция деца – момичета от селото облечени в национални носии пяха песни за Лазар в читалището. Добрите стопанки ги дариха с домашни яйца и дребни сладки. След ритуалното пускане на венчетата в реката до читалището си избрахме „кумичка“ – малката Алекс.

13. **08.04.2023** – Цветница. Участие на самодейния състав „Китка“ в традиционния за гр. Ловеч празник.

14. **11.04.2023** – Международен ден на бившите политзатворници, концлагеристи и пострадалите от фашизма. Този

ден от календара е пропит с кръвта на изгорените живи хора в лагерите на смъртта. Г-жа Йочева ни разказа за въстанието, което избухва на 11-ти Април в Бухенвалд.

**15. 12.04.2023** – Международен ден на авиацията и космонавтиката. Отново си припомнихме за първия полет на човека в космоса и за нашия съгражданин Георги Иванов, а самодейците изпяха „Звезда песен“, която е написана в негова чест.

**16. 18.04.2023** – По случай Великден в читалището беше проведен конкурс за „Най-писано Великденско яйце“. След оспорвана надпревара журито избра две победителки – Стефка Антова и Донка Ангелова, които получиха грамоти от читалищното ръководство. За доброто настроение се погрижиха самодейците с весели народни песни.

**17. 24.04.2023** – Световен ден на книгата и авторското право. В литературния клуб „Език свещен“ Г-жа Емилия Вълкова ни запозна с факта защо именно този ден е избран за световен ден на книгата – в знак на почит към двама от най-големите колоси на световната литература – Мигел Де Сервантес и Уилям Шекспир.

**18. 01.05.2023** – Ден на труда и международната работническа солидарност. Със слово от Г-жа Емилия Вълкова, песни и много цветя поднесени на паметника на Стоян Едрев отбелязахме деня на работническата класа.

**19. 09.05.2023** – Ден на Европа. Отново си припомнихме за 2-рата Световна война и колко е важно да живеем в мир. Запознахме се и с живота на чешкия писател Юлиус Фучик, който написва най-известната си книга „Репортаж, писан с примка на шията“ в Пражкия затвор.

**20. 11.05.2023** – Ден на двамата равноапостоли Св. Св. Кирил и Методий, Ден на гр. Ловеч и Ден на Библиотекаря. Секретаря – библиотекар на читалището ни разказа за живота и делото на двамата



братя и за мелодията на известния химн „Върви народе възродени“, написан от Панайот Пипков, който е наречен „Химн на просветата“ и именно това е причината 11-ти Май да се счита за празник на гр. Ловеч. Г-жа Йочева ни изпя песента за Ловеч.

**21. 24.05.2023** – Тържествено честване на Деня на българската азбука, просвета и култура и на Славянската писменост. Със слово на председателя и богата литературно-музикална програма бяха поздравени всички настоящи и бивши учители и дейци на културата. От читалищното ръководство получиха поздравителни картички, а от всички присъстващи много цветя.

**22. 27.05.2023** – Участие на самодейния състав „Китка“ във фолклорния събор „Осъм – моя река“ в с. Александрово. Диплом за 3-то място и бронзов медал.

**23. 02.06.2022** – 2-ри Юни е денят, в който българите почитаме в мълчание и гордост героите си. С литературно-музикална програма чествахме деня на Ботев и загиналите за свободата на България.

**24. 11.06.2023** – Участие на самодейния състав „Китка“ във фолклорния фестивал „Северняшка китка“ – гр. Павликени. Диплом за 3-то място и бронзов медал.

**25. 19.06.2023** – 79 г. от гибелта на Стоян Едрев – патронен празник на читалището. Слово за живота и дейността на този велик българин ни представи Г-н Милко Недялков, а самодейците изпълниха патриотични песни и стихове. С венци, цветя и едноминутно мълчание почетохме паметта на героя.

**26. 24.06.2022** – Еньовден. Организирахме екскурзия за всички желаещи до „Айдушкото сборище“ съчетана с празника на билките.

През месеците Юли и Август 2023 г. самодейците усилено репетираха за участия в регионални и национални фестивали и редовни сбирки на литературния клуб.

**27. 10.07.2023** – В сбирка на литературния клуб „Език свещен“ литератора Г-жа Емилия Вълкова ни представи няколко от най-известните произведения на Иван Вазов по случай 173 г. от рождението му.

**28. 18.07.2023** – 186 г. от рождението на Апостола на свободата и 81 г. от смъртта на Никола Вапцаров почетохме със стихове от стихосбирката му „Моторни песни“.

**29. 29.07.2023** – Участие във фолклорния събор „Таракълка пее и танцува“ – с. Градище, общ. Левски. С автентичните ни радювенски песни грабнахме сърцата на журито и публиката и извоювахме диплом за 2-ро място и сребърен медал.

**30. 30.07.2023** – Участие във фолклорния фестивал „Искри от миналото“ – гр. Априлци. Диплом за 3-то място и бронзов медал.

**31. 31.07.2023** – За децата от с. Радювене бе организирано литературно предизвикателство под наслов „Четенето е модерно“ по проект на РБ „Проф. Беню Цонев“ – гр. Ловеч. Гостува ни книговезец Веселен Топалов, който ни показа как да дадем нов живот на старите книги.

**32. 02.08.2023** – 120 г. от избухването на Илинденско-преображенското въстание. В клуба за „Публични личности“ разгледахме живота и делата на част от участниците в борбата на македонските и одринските българи.

**33. 15.08.2023** – По случай Храмовия празник „Голяма Богородица“ поканихме на среща-разговор нашата съгражданка – поетесата Г-жа Нели Виткова, която ни представи най-новата си книга „Лирични отражения“, а нашите именнички – председателя на читалището Г-жа М. Сълева, Г-жа М. Йочева, Г-жа М. Вълкова и Г-жа М. Тодорва ни почерпиха с вкусни приготвени домашни баници и сладки. Всички те получиха много цветя, а за Г-жа Виткова благодарствен адрес от ръководството на читалището.

**34. 26.08.2023** – Участие в национален фолклорен събор „От Тимок до Вита“ – 2-ро място и сребърен медал, а Г-жа Йочева бе удостоена със златен медал за най-възрастен участник.

**35. 06.09.2022** – В деня на Съединението, заедно с представители на 14 читалища участвахме в традиционния събор „Девет песни от извора“ – с. Брестово.

**36. 08.09.2023** – По покана на ръководството на читалището ни гостуваха доброволците от РБ „Проф. Беню Цонев“ и БЧК, с които за поредна година организирахме игри и забавления за децата от селото.

**37. 09.09.2023** – Една противоречива дата в нашата история. С читалищните членове поднесохме цветя на паметника на загиналите в Отечествената война, а Г-жа Йочева ни запозна с някои малко известни събития.

**38. 22.09.2023** – Ден на Независимостта. По покана на читалищното ръководство ни гостува Г-н Васил Колев – автор и издател на много книги свързани с историята на гр. Ловеч. Той ни представи и най-новите си книги в едно книжно тяло - „Кой обезобрази Ловешкия покрит мост?“ и „Лъжите се заплащат, истината се изстрада“.

**39. 24.09.2023** – Отново отлично представяне на самодейния ни състав „Китка“ в националния събор „Ритъмът на България“ – купа и грамота за 2-ро място.

**40. 28.09.2023** – Две от нашите самодейки честваха личните си празници в салона на читалището. Г-жа Гацка Дончева и Г-жа Кина Илиева – нашия музикален ръководител. С много песни и цветя те бяха поздравени от приятелите и самодейците.

**41. 01.10.2023** – По случай Деня на възрастните хора благотворително посетихме „Дом за възрастни хора“ – Върбовка, гр.

Ловеч, като ги поздравихме с музикална програма и по традиция Г-жа Веска Митева ги зарадва с ръчно изплетени терлички.

**42. 14.10.2023** – Петковден. С колективно посещение в църквата „Света Параскева“, празничен обяд и много музика отбелязахме традиционния за с. Радювене събор.

**43. 19.10.2023** – В сбирката на литературния клуб „Език свещен“ по случай 85 г. от рождението на Матей Шопкин посветихме време, за да се запознаем по-отблизо с творчеството му. Матей Шопкин е наречен най-родолюбивия поет след Иван Вазов с поемата му „Двадесета пролет“.

**44. 01.11.2023** – По случай Деня на Народните Будители самодейния състав гостува в с. Александрово и участва във фестивала за стари градски песни „Есенни листа“.

**45. 09.11.2023** – В сбирката на литературния клуб „Език свещен“ по случай 143 г. от рождението на поета и писателя Йордан Йовков г-жа Емилия Вълкова ни запозна с част от неговото творчество и с факта, че той е наречен „майстора на късия разказ“.

**46. 21.11.2023** – На общоселско тържество посветено на Християнското семейство ни гостуваха колегите от НЧ „Просвета“ – гр. Ловеч. Специално за празника самодейците от двете читалища поздравиха всички присъстващи с музикална програма, а дългогодишните семейства от селото получиха поздравителни адреси и цветя от читалищното ръководство.

**47. 03.12.2023** – Международен ден на хората в неравностойно положение. Благотворително посетихме „Дом за възрастни хора с физически увреждания“ - с. Сливек. С музикална програма от самодейците, дребни сладки и терлички от Г-жа Веска Митева зарадвахме потребителите на дома.

**48. 17.12.2023** – Общоселско тържество за Коледно-Новогодишни празници организирано от читалищното ръководство

в ресторант „Китката“. С музикална програма от самодейците и специално участие на един от коледарите Г-н Валентин Станчев, който свири на гайда и стопли сърцата на всички присъстващи се заредихме с празнично настроение за предстоящите празници.

**49. 25.12.2023** – След едномесечни репетиции с децата и младежите от селото организирахме коледуване по домовете. Коледарската група първо посети дома на настоящия кмет на гр. Ловеч – Г-н Страцимир Петков, като му пожела здраве, берекет и успешен мандат. Част от събраните пари от кледуването по домовете на жителите на с. Радювене бяха дарени на читалището за закупуване на национални носии.

За изминалата 2023 година искам да изкажа благодарност на всички самодейци, които милеят за родното ни читалище и отделят от свободното си време за читалищна дейност. Можем да похвалим самодейния състав „Китка“ с художествен ръководител г-жа Кина Илиева, които със своите участия във фолклорни фестивали и събори грабнаха сърцата на публиката и журито и заслужено извоюваха:

- Сребърен медал и Диплом за 2-ро място от „Тараклъка пее и танцува“;
- Сребърен медал и Диплом за 2-ро място от „От Тимок до Вита“;
- Сребърен медал и Диплом за 2-ро място от „Ритъмът на България“;
- Бронзов медал и Диплом за 3-то място от „Осъм – моя река“;
- Бронзов медал и Диплом за 3-то място от „Искри от миналото“;
- Бронзов медал и Диплом за 3-то място от „Северняшка китка“

Специални благодарности от читалищното настоятелство на Г-жа Марийка Йочева – една от основателките на самодейния състав „Китка“ и активен участник в читалищната дейност. Благодарности

на Г-жа Емилия Вълкова – ръководител на клуб „Език свещен“, която е сценарист и водещ на всички мероприятия. Благодарности на Г-жа Виолета Мойнова – ръководител на клуб „Публични личности“, която винаги ни запознава с малко известни факти за определени събития и личности. Благодарности на нашия музикален ръководител Г-жа Кинка Илиева, която дава сърце и душа за разпространението на българския фолклор. Благодарности на нашите хористи, спечелили аплодисментите на публиката и уважението на журитата по фестивалите: Йорданка и Илия Илиеви, Гергана Костова, Надежда Петкова, Ценка Владова, Йонка Вълкова и Гацка Дончева, която винаги ни изненадва с домашно приготвена храна. Специални благодарности на коректора на нашето читалище – Мария Вълкова, която за всеки наш празник изготвя подходящ стенлист. Благодарности на Г-н Христо Борисов – председател на Областното ръководство на Българския антифашистки съюз, който за 4-та поредна година абонира безвъзмездно читалището ни за вестник „Жарава“.

Искам да изкажа благодарност към секретаря на читалището – Г-жа Анелия Етева, която активно участва в организацията и подготовката на всички мероприятия, неотлъчно е до самодейците като ги подкрепя и насърчава при всички техни изяви. Изготвя покани, благодарствени и поздравителни адреси за всички събития и мероприятия свързани с читалищната дейност. Всички изяви на самодейния състав „Китка“ се публикуват със снимков материал и видеоклипове на личната ѝ страница и в групата Радювене във Фейсбук с любезното съдействие на администратора – Венцислав Банчев, като по този начин спомага за популяризирането на дейността ни.

Уважаеми читалищни членове, читалищното дело е един постоянен, много динамичен и разнообразен организационен и творчески процес. Ежедневието ни поднася нови и различни възможности за реализация и творчество. Ние ще продължим да

полагаме максимални усилия за да запазим постигнатото, ще творим и обогатяваме дейността си, ще работим за утвърждаване на читалището ни като културен и информационен център. За да го постигнем разчитаме на вашата подкрепа, на активността и позитивното съдействие.

Благодаря ви за вниманието и пожелавам на всички ни много здраве и още повече успехи през новата 2024 г.

17.03.2024 г.

с. Радювене

секретар: .....

/Анелия Етева/